

LAKIVALIOKUNNAN LAUSUNTO 13/2006 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta neuvoston päätökseksi (Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välinen sopimus matkustajaluettelotietojen (PNR) käytöstä)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan puhemies on 13 päivänä heinäkuuta 2006 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän ehdotuksesta neuvoston päätökseksi (Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välinen sopimus matkustajaluettelotietojen (PNR) käytöstä) (U 41/2006 vp) käsiteltäväksi suureen valiokuntaan ja samalla määrännyt, että lakivaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa suurelle valiokunnalle.

Suuri valiokunta on 19 päivänä heinäkuuta 2006 lähettänyt asiaa koskevan jatkokirjelmän 1. UM 14.07.2006 lakivaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- apulaisosastopäällikkö Marcus Laurent, ulkoasiainministeriö.

Lisäksi oikeusministeriö on antanut kirjallisen lausunnon.

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ JA SELVITYS

Ehdotuksen sisältö

Euroopan yhteisö ja Yhdysvallat pääsivät vuonna 2004 sopimukseen määräaikaisesta järjestelystä, jolla matkustajaliikennettä Yhdysvaltoihin tai Yhdysvalloista harjoittaville lentoyhtiöille luotiin velvollisuus käsitellä lentomatikustajia koskevia henkilötietoja (ns. PNR-tietoja) Yhdysvaltain tarkoituksia varten. Samalla Yhdysvalloille annettiin sähköinen pääsy lentoyhtiöiden varausjärjestelmissä oleviin PNR-tietoihin.

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin kumosi 30 päivänä toukokuuta 2006 antamallaan päätöksellä ne neuvoston ja komission päätökset, joihin mainittu sopimus Euroopan yhteisön puo-

lta perustui. Tuomioistuin katsoi, ettei neuvoston ja komission päätöksiä ollut annettu asianmukaisen toimivaltaperusteiden nojalla. Neuvoston päätökseen perustuva sopimus on voimassa 90 päivää sen jälkeen, kun sopimuksen päättämisestä on ilmoitettu toiselle osapuolelle. Näin ollen nykyisen sopimuksen voimassaolo päättyy 30 päivänä syyskuuta tänä vuonna.

Euroopan unionin neuvosto on 27 päivänä kesäkuuta 2006 tekemällään päätöksellä valtuuttanut puheenjohtajan komission avustamana neuvottelemaan Yhdysvaltain kanssa uuden sopimuksen PNR-tietojen luovuttamisesta.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää tärkeänä ratkaista asia nopeasti ja siten turvata eurooppalaisten lentoyhtiöiden toimintaedellytykset mannertenvälisessä liikenteessä samalla, kun turvataan vähintään

nykyisen järjestelyn takaama tietosuojan taso. Valtioneuvosto katsoo, että lentoyhtiöitä ei voida jättää tilanteeseen, jossa vallitsisi sopimukseton tila.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Lakivaliokunta pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että eurooppalaisten lentoyhtiöiden toimintaedellytykset mannertenvälisen lentoliikenteen harjoittamiseen säilyvät. Siksi pikainen neuvottelutulokseen pääseminen on toivottavaa.

Lakivaliokunta toteaa, että kun Euroopan yhteisöjen tuomioistuin tämän vuoden toukokuussa kumosi päätöksellään nykyisen sopimuksen taustalla olevat neuvoston ja komission päätökset, se otti kantaa vain päätösten oikeusperustan asianmukaisuuteen. Tähän viitaten valiokunta

pitää tärkeänä, että sopimuksen tekemiseksi välttävistä toimivaltaperusteista riippumatta siinä voidaan lentomatkestajille jatkossakin ai-neellisesti turvata kaikilta osin vähintään samantasoinen oikeussuoja kuin nykyisessä sopimusjärjestelyssä.

Lausunto

Lausuntonaan lakivaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Tuija Brax /vihr

vpj. Susanna Rahkonen /sd

jäs. Esko Ahonen /kesk

Lasse Hautala /kesk

Tatja Karvonen /kesk

Petri Neittaanmäki /kesk

Heli Paasio /sd

Lyly Rajala /kok

Jukka Roos /sd

Tero Rönkä /sd

Petri Salo /kok

Pertti Salovaara /kesk

Minna Simola /vas

Juhani Sjöblom /kok

Timo Soini /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Risto Eerola.